

Програма за адекватни, сигурни и устойчиви пенсии

Резолюция на Европейския парламент от 21 май 2013 г. относно програмата за адекватни, сигурни и устойчиви пенсии (2012/2234(INI))

Европейският парламент,

- като взе предвид съобщението на Комисията от 7 юли 2010 г., озаглавено „Зелена книга — за адекватни, устойчиви и сигурни европейски пенсионни системи“ (COM(2010)0365), и своята резолюция от 16 февруари 2011 г. по този въпрос¹,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 16 февруари 2012 г., озаглавено „Бяла книга — програма за адекватни, сигурни и устойчиви пенсии“ (COM(2012)0055),
- като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет относно съобщението на Комисията от 16 февруари 2012 г., озаглавено „Бяла книга — програма за адекватни, сигурни и устойчиви пенсии“²,
- като взе предвид доклада, изготвен съвместно от Генерална дирекция „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“ на Европейската комисия и Комитета за социална закрила, озаглавен „Адекватност на пенсиите в Европейския съюз, 2010—2050 г.“ (Доклад за адекватността, 2012 г.),
- като взе предвид съвместния доклад, изготвен от Генерална дирекция „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“ на Европейската комисия и Комитета за икономическа политика, озаглавен „Доклад за застаряването на населението, 2012 г.: икономически и бюджетни прогнози за 27-те държави членки на ЕС (2010—2060 г.)“³.
- като взе предвид съобщението на Комисията от 23 ноември 2011 г., озаглавено „Годишен обзор на растежа, 2012 г.“ (COM(2011)0815) и своята резолюция от 15 февруари 2012 г. по този въпрос⁴,
- като взе предвид Решение на Съвета 2010/707/ЕС от 21 октомври 2010 г. относно насоки за политиките по заетостта на държавите членки⁵,
- като взе предвид своята резолюция от 9 октомври 2008 г. г. относно насърчаването на социалното приобщаване и борбата с бедността, включително детската бедност в ЕС⁶,

¹ ОВ С 188 Е, 28.6.2012 г., стр. 9.

² ОВ С 299, 4.10.2012 г., стр. 115.

³ ISBN 978-92-79-22850-6.

⁴ Приети текстове, P7_TA(2012)0047.

⁵ ОВ L 308, 24.11.2010 г., стр. 46.

⁶ ОВ С 9 Е, 15.1.2010 г., стр. 11.

- като взе предвид декларацията на Съвета от 7 декември 2012 г. относно Европейската година на активния живот на възрастните хора и солидарността между поколенията (2012 г.): „Пътят напред“ (SOC 992/SAN 322),
 - като взе предвид член 48 от своя правилник,
 - като взе предвид доклада на Комисията по заетост и социални въпроси и становищата на Комисията по икономически и парични въпроси, Комисията по промишленост, изследвания и енергетика, Комисията по вътрешния пазар и защита на потребителите и Комисията по правата на жените и равенството между половете (A7-0137/2013),
- A. като има предвид, че възгледите на Парламента относно Зелената книга от 2010 г. на Комисията „За адекватни, устойчиви и сигурни пенсии“ бяха изразени в резолюцията му от 16 февруари 2011 г.;
- Б. като има предвид, че най-тежката от десетилетия финансова и икономическа криза се е превърнала в остра криза на държавните дългове и социална криза, която засяга сериозно пенсионните доходи на милиони граждани на ЕС; като има предвид, че тази криза показва, че европейските икономики са взаимозависими и че вече не е възможно никоя държава сама да гарантира адекватността, сигурността и устойчивостта на своите системи за социална закрила;
- В. като счита, че пенсиите са основния източник на доход за по-възрастните европейци и че те имат за цел да им осигурят достоен стандарт на живот и да им позволят да бъдат финансово независими; като има предвид обаче, че около 22 % от жените над 75 години се намират под прага на бедност в Съюза, като по този начин биват изложени на риск от социална изолация, а жените представляват по-голямата част от населението над 75 години;
- Г. като има предвид, че първата група от поколението, родено по време на демографския взрив след Втората световна война, е достигнала пенсионна възраст, което води до превръщането на демографския проблем от „бъдещо предизвикателство“ в „актуална действителност“, както и че броят на хората на възраст над 60 години ще нараства с над 2 милиона годишно;
- Д. като има предвид, че дори без да бъде отчетено влиянието на икономическата криза дългосрочните тенденции в областта на демографията и производителността предвещават икономически сценарий в повечето държави-членки на ЕС с равнища на икономически растеж, значително по-ниски от постигнатите през изминалите десетилетия;
- Е. като има предвид, че още през март 2001 г. Европейският съвет одобри тристранната стратегия от Стокхолм, насочена към: бързо намаляване на държавния дълг, повишаване на равнищата на заетост и нивата на производителност и реформиране на пенсионната система, системата на здравеопазването и системата на дългосрочните грижи;
- Ж. като има предвид, че отрицателното въздействие на икономическата и финансова криза в Европа върху заплащането и заетостта ще увеличи бъдещия риск от бедност сред хората в напреднала възраст;

- З. като има предвид, че нарастващата безработица и незадоволителната възвръщаемост на финансовите пазари накърниха както разходопокривните пенсионни схеми, така и капиталовите пенсионни схеми;
- И. като има предвид, че Европейският икономически и социален комитет препоръчва увеличаване на равнищата на минимални пенсии, за да се осигурят пенсионни доходи над прага на бедността;
- Й. като има предвид, че пенсионните системи са ключов елемент на европейските социални модели, чиято основна и неподлежаща на преговори цел е да гарантират адекватен стандарт на живот за възрастните хора; като има предвид, че пенсионното осигуряване си остава компетентност на държавата членка;
- К. като има предвид, че устойчивостта на пенсионната политика не се ограничава до данъчни съображения; като има предвид, че съотношенията на личните пенсионни спестявания, равнището на заетост и прогнозните демографски развития също играят съществена роля в гарантирането на устойчивост;
- Л. като има предвид, че в настоящия европейски дебат пенсионните схеми твърде често се смятат просто за тежест за публичните финанси вместо за важен инструмент в борбата срещу бедността сред хората в напреднала възраст и средство за преразпределение през целия живот на индивида и в обществото;
- М. като има предвид, че пенсионерите представляват особено важна потребителска група и колебанията в тяхното потребителско поведение оказват значително влияние върху реалната икономика;
- Н. като има предвид, че в много държави на ЕС раждаемостта остава ниска, което води до спад в бъдеще на броя на хората в трудовата възраст;
- О. като има предвид, че според ОИСР мобилността между държавите членки е ограничена и само 3 % от гражданите на ЕС в работоспособна възраст живеят в друга държава членка¹;
- П. като има предвид, че проучването „Актуална информация относно жените, които живеят сами“², поискано от парламентарната комисия по правата на жените и равенството между половете показва скритите рискове на някои от съществуващите пенсионни задължения от задълбочаване на дисбаланса между половете, по-специално за жените, които живеят сами;
- Р. като има предвид, че работен документ № 116 на ОИСР в областта на социалната заетост и миграцията, озаглавен „Готвене, грижи и доброволчество: неплатеният труд в света“³, хвърля светлина върху значението на неплатения труд, който все още не е признат в националните пенсионни схеми;

¹ ОИСР (2012 г.), „Мобилност и миграция в Европа“, стр. 63. В: Икономически прегледи: Европейски съюз 2012 г., OECD Publishing.

² <http://www.europarl.europa.eu/committees/fr/studiesdownload.html?language=Document=EN&file=79590>

³ Miranda, V., „Готвене, грижи и доброволчество: неплатеният труд в света“, работен документ № 116 на ОИСР в областта на социалната заетост и миграцията (OECD Social, Employment and Migration Working Papers, No. 116), OECD Publishing (2011).

- С. като има предвид, че в ЕС коефициентът на заетост на лицата на възраст между 55 и 64 години е едва 47,4 %, а за жените — само 40,2 %; като има предвид, че в някои държави от ЕС само 2 % от всички свободни работни места са заети от лица на възраст 55 и повече години; като има предвид, че ниските коефициенти на заетост са причина за разлика в размера на пенсиите между мъжете и жените в рамките на едно и също поколение, както и за разлика между поколенията, в резултат на която възникват значителни различия във финансовите ресурси между поколенията;
- Т. като има предвид, че пенсионните схеми в рамките на отделните държави членки и между тях се различават в съществена степен, напр. по отношение на степента на финансиране, равнището на правителствено участие, структурата на управление, вида на правата, разходната ефективност, степента на колективност и солидарност, като следователно няма обща типология на ЕС;

Увод

1. Отбелязва, че националните бюджети са под сериозен натиск и че намаляването на пенсионните доходи в много държави членки е вследствие на значителното изостряне на финансовата и икономическата криза; изразява съжаление по повод на съкращенията в най-тежко засегнатите държавите членки, които обричат много пенсионери на бедност или ги излагат на риск от бедност;
2. Изтъква необходимостта от това, ЕС и държавите членки да направят оценка на сегашната и бъдещата устойчивост и адекватност на пенсионните системи и да определят най-добрите практики и стратегии в политиката, които могат да доведат до най-сигурно и разходно ефективно осигуряване на пенсии в държавите членки;
3. Подчертава голямата вероятност от навлизането на икономиката в продължителна фаза с нисък икономически растеж, което ще наложи държавите членки да консолидират своите бюджети и да реформират икономиките си, като наложат строго управление на публичните финанси; изразява съгласие с възгледа, изразен в Бялата книга на Комисията, че е необходимо изграждането на капиталови, допълнителни професионални пенсии, наред с приоритета за гарантиране на всеобщи, публични пенсии, които гарантират най-малко достоен стандарт на живот за всички по-възрастни хора;
4. Подчертава, че пенсионните схеми от първия стълб остават най-важният източник на доходи за пенсионерите; изразява съжаление, че в Бялата книга Комисията не се разглежда в достатъчна степен значението на универсални пенсионни схеми по първия стълб, предпазващи от бедност; призовава държавите членки – с оглед на целите на стратегия „Европа 2020” за повишаване на заетостта и борба срещу бедността - да продължат да работят върху по-активни и по-приобщаващи стратегии за пазара на труда, за да се намали степента на икономическа зависимост между неактивните и работещите лица; призовава социалните партньори и държавите членки да съчетаят тези реформи с непрекъснато подобряване на условията на труд и осъществяването на програми за обучение през целия живот, които да позволяват по-здравословна и по-дълга професионална кариера до законно установената пенсионна възраст, като по този начин увеличат броя на хората, които плащат вноски в пенсионните схеми, и допринесат за избягване на повишаването на публичните разходи за пенсии, които излагат на риск устойчивите публични финанси; призовава държавите членки да реформират своите системи по първия стълб така, че броят на пенсионните вноски също да се отчита;

5. Призовава държавите членки обстойно да оценят необходимостта от реформиране на системите им по първи стълб, като отчетат променящата се продължителност на живота, както и променящото се съотношение между пенсионери, безработни и икономически активни хора, за да гарантират порядъчен жизнен стандарт и икономическа независимост за по-възрастните хора, в частност тези от тях, които принадлежат към уязвими групи;
6. Констатира, че финансовата и икономическа криза и предизвикателствата, дължащи се на застаряващото население, са показали недостатъците както на капиталовите, така и на разходопокривните пенсионни схеми; препоръчва многостълбовите пенсионни системи, които обхващат най-малкото:
 - i. всеобща, разходопокривна система обществена пенсия;
 - ii. капиталова, професионална, допълнителна пенсия, която произлиза от колективни споразумения на национално, секторно или дружествено равнище или от национално законодателство, достъпно за всички заинтересовани работници;

изтъква, че пенсията от първи стълб сама по себе си или в съчетание с тази по втори стълб (в зависимост от националния институционален режим или законодателство) следва да установи порядъчен заместващ приход, основан на предишни възнаграждения на работника, който да бъде допълнен, при възможност, от:

- iii. индивидуална пенсия от трети стълб, основана на частни спестявания със справедливи стимули, съобразени с работниците с ниски приходи, самостоятелно заетите лица и лица с недостатъчно пенсионни вноски по отношение на тяхната свързана със заетостта им пенсионна схема;

призовава държавите членки, където такива или подобни схеми все още не съществуват, да разгледат възможността за тяхното въвеждане или поддържане на сходни финансово и социално устойчиви схеми; призовава Комисията да се погрижи всяко настоящо или бъдещо законодателство да спомага за осъществяването на този подход, като го зачита изцяло;

7. Признава потенциала на професионалните и индивидуалните пенсионни институции като значителни и надеждни дългосрочни инвеститори в икономиката на ЕС; подчертава очаквания от тях принос за постигането на основните цели на стратегията „Европа 2020“ по отношение на устойчивия икономически растеж, създаването на повече и по-добри работни места и повече социално приобщаващи общества; във връзка с това приветства предстоящата инициатива на Комисията за лансиране на Зелена книга относно дългосрочните инвестиции; призовава настоятелно Комисията да не поставя под заплаха инвестиционния потенциал на пенсионните фондове и да зачита различните им характеристики и другите осигурители на пенсии, когато въвежда или променя законодателни разпоредби в ЕС, особено когато преразглежда Директивата за дейностите и надзора на институциите за професионално пенсионно осигуряване;
8. Приканва Комисията да направи преглед на кумулативния ефект на законодателството в областта на финансовите пазари (например Регламента за европейската пазарна инфраструктура, Директивата за пазарите на финансови инструменти и преразгледаната Директива относно капиталовите изисквания IV) върху пенсионните фондове по втори стълб и тяхната способност да инвестират в

реалната икономика, и да докладва за това в предстоящата си зелена книга относно дългосрочните инвестиции;

9. Припомня Стратегията от Лисабон 2000—2010 г., в контекста на която Комисията и държавите членки в рамките на десетилетие изчерпателно обсъждаха структурни реформи по отношение на политиката в областта на макроикономиката, микроикономиката и заетостта, резултат от което беше Договорът, базиран на специфични за държавите членки препоръки, много от които бяха пряко или непряко свързани с гарантирането на адекватни и устойчиви пенсии; изразява съжаление относно неизпълнението на тези препоръки, които биха могли в значителна степен да облекчат въздействието на кризата;
10. Приветства всеобхватните и висококачествени публикации „Доклад за застаряването на населението“, 2012 г.¹ и „Доклад за адекватността“, 2012 г.², в които се разглежда дългосрочната адекватност и устойчивост на пенсионните системи във всички държави членки; изразява съжаление относно факта, че измеренията на адекватността и устойчивостта на пенсиите са обхванати в отделни доклади от изключително технически характер; настоятелно приканва Комисията и Съвета да публикуват интегрирано, кратко, нетехническо обобщение за гражданите, което да позволи на гражданите на ЕС да оценят предизвикателствата пред националните им пенсионни системи чрез сравнение на равнището на ЕС;
11. Подчертава значението на използването на единен метод за изчисляване на дългосрочната устойчивост на публичните финанси и на съответния дял от задълженията, свързани с пенсиите;
12. Счита, че консенсусът между правителствата и работодателите и професионалните съюзи е от първостепенно значение, за да се намери ефективно решение на предизвикателството, пред което е изправена пенсионната система, като се вземе предвид необходимостта от увеличаване на годините на пенсионни вноски, подобряване на условията на труд и обучението през целия живот, така че хората да могат да работят поне до достигането на законно установената пенсионна възраст и до по-късно, ако желаят това;
13. Предлага това, представители на всички възрастови групи, включително младите и възрастните, които особено чувстват влиянието на реформите, да бъдат надлежно консултирани във връзка с евентуални пенсионни реформи, за да се гарантират балансиран и справедлив резултат и запазване на максимален консенсус между поколенията;
14. Приветства основната идея на Бялата книга, според която трябва да се даде превес на балансирането на времето на работа и времето след пенсиониране, като се развият допълнителни професионални и частни пенсионни спестявания и се засилят

¹ Европейска комисия, „Доклад за застаряването на населението“, 2012 г.: икономически и бюджетни прогнози за 27-те държави — членки на ЕС (2010—2060 г.), Брюксел, май 2011 г. http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/2012/pdf/ee-2012-2_en.pdf.

² „Адекватност на пенсиите в Европейския съюз, 2010—2050 г.“ — доклад, изготвен съвместно от Генерална дирекция „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“ на Европейската комисия и Комитета за социална закрила, 23 май 2012 г., <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=7105&type=2&furtherPubs=yes>.

инструментите на ЕС за наблюдение на пенсиите при същевременно акцентуване върху значението на подобряването на грамотността по отношение на пенсиите;

Повишаване на равнището на заетост и постигане на равновесие между продължителността на трудовия живот и времето, прекарано в пенсия

15. Подчертава, че извършването на структурни реформи, с цел да се повиши степента на заетост и да се позволи на хората да достигнат до законно установената възраст за пенсиониране, като така се намали степента на икономическа зависимост, е изключително важно за генерирането на данъчните приходи и вноските в пенсионните схеми, необходими за консолидиране на бюджетите на държавите членки и за намиране на адекватни, сигурни и устойчиви пенсионни схеми; изтъква, че тези реформи трябва да се осъществят по прозрачен начин, който позволява на хората да очакват съвременно всякакви последици от тях; изтъква риска, че безработицата и нископлатената и нетипична трудова заетост на непълнен работен ден могат да доведат до само частични пенсионни права, което ще направи бедността по-разпространена сред по-възрастните хора;
16. Призовава държавите членки: да предприемат всеобхватни и активни мерки на политиката в областта на пазара на труда; да предприемат необходимите мерки за борба срещу недекларирания труд и избягването на плащането на данъци и вноски, с оглед на гарантирането и на лоялна конкуренция; да заделят средства за борба с нарастващите публични разходи за пенсионираната част от населението; както и да насърчават добрите възможности за заетост, наред с другото чрез предоставяне на широкообхватни консултации и подпомагане на търсещите работа и чрез даване на възможност на особено уязвимите групи да намират работа;
17. Отбелязва последното посочване от страна на Европейската комисия в Годишния обзор на растежа за 2013 г. на необходимостта от реформи на пенсионните системи; отбелязва обаче, че изравняването на фактическата и законно установената пенсионна възраст следва да бъде приоритет в много държави членки;
18. Приветства ангажимента на държавите членки да гарантират адекватни и устойчиви пенсионни системи в препоръките по държави, приети от Съвета през 2012 г. в рамките на европейския семестър;
19. Отбелязва, че над 17 % от хората в Европейския съюз понастоящем са на възраст над 65 години и че според прогнозите на Евростат тази стойност ще нарасне до 30 % до 2060 г.;
20. Подчертава нарастването на натиска, упражняван от демографското развитие върху националните бюджети и пенсионни системи с оглед на пенсионирането понастоящем на първата група от поколението, родено по време на демографския взрив след Втората световна война; отбелязва нееднаквите равнища на напредък и амбициозност при формулирането и осъществяването в различните държави членки на структурни реформи, насочени към повишаване на заетостта, постепенно премахване на схемите за ранно пенсиониране и оценяване, на равнището на държавите членки и заедно със социалните партньори, на необходимостта от поставянето на устойчива основа както на законовата, така и на действителната възраст на пенсиониране с оглед на нарасналата средна продължителност на живота; подчертава, че държавите членки, които не успеят да въведат постепенни реформи сега, могат да бъдат изправени на по-късен етап пред необходимостта от шоково въвеждане на реформи, имащо значителни социални последици;

21. Отправя отново призив за по-тясно обвързване на пенсионните доходи с отработените години и изплатените вноски („застрахователна справедливост“), с цел да се гарантира на работещите повече и по-дълго, че ще получават по-добри пенсии, като надлежно се отчитат периоди от време извън пазара на труда, посветени на грижи за зависими лица; препоръчва на държавите членки, след консултация със съответните партньори, да наложат забрана върху задължителното пенсиониране при достигане на законно установената за това възраст, така че да дадат възможност на хората, които могат и желаят това, да изберат да продължат да работят и след достигането на законно установената пенсионна възраст или да се пенсионираат постепенно, тъй като удължаването на периода, през който се правят вноски в пенсионното осигуряване, и същевременното съкращаване на периода на получаване на доходи може да помогне на работниците да намалят бързо разликите в пенсионните доходи;
22. Подчертава, че основното предположение, на което се градят схемите за ранно пенсиониране, а именно, че възможността за ранно пенсиониране на по-възрастните работници ще освободи работни места за по-младите, се е оказало практически погрешно, предвид факта, че държавите членки с най-високите средностатистически равнища на заетост при младите хора са същевременно тези, които имат най-високи равнища на заетост при възрастните хора;
23. Призовава социалните партньори да възприемат основан на жизнения цикъл подход по отношение на политиките в областта на човешките ресурси и да адаптират работните места в това отношение; призовава работодателите да представят програми за подкрепа на активния и здравословен живот на възрастните хора; призовава работещите да се включват активно в наличните възможности за обучение и да запазят своята пригодност за участие в трудовия пазар на всички етапи от своя трудов живот; подчертава необходимостта от подобряване на интеграцията на по-възрастните работници на пазара на труда и призовава за това, подходът на социални иновации да съдейства за по-дългия трудов живот, в частност при свързаните с полагането на най-много усилия професии, чрез адаптиране на работните места, създаване на адекватни условия на труд и предоставяне на гъвкава организация на труда чрез коригиране на продължителността на труда и вида полаган труд;
24. Изтъква необходимостта от предприемане на повече превантивни мерки за здравето, ускоряване на професионално обучение и преквалифициране и борба срещу дискриминацията на пазара на труда на по-млади и по-възрастни работници; подчертава необходимостта от ефективно изпълнение и прилагане на законодателството в областта на здравето и безопасността на работното място в това отношение; подчертава, че менторските програми могат да бъдат целесъобразен подход за задържане на възрастните работници по-дълго в трудовия живот и за оползотворяване на техния опит за интеграция на младите хора на пазара на труда; призовава социалните партньори да развият привлекателни модели за гъвкав преход от трудов живот към пенсиониране;
25. Призовава настоятелно държавите членки да предприемат активни действия за осъществяване на целите, формуирани в Европейския пакт за равенство между половете (2011—2020 г.), чиято цел е заличаването на различията, произтичащи от пола, борбата със сегрегацията на основа на пола и насърчаването на по-доброто съчетаване на професионалния и семейния живот за жените и мъжете; подчертава, че тези цели са от ключово значение за повишаването на трудовата заетост на

жените и за борбата с бедността на жените в трудова и пенсионна възраст;

26. Подчертава, че МСП са един от основните източници на заетост и растеж в ЕС и могат да дадат съществен принос за устойчивостта и адекватността на пенсионните системи в държавите членки;

Разработване на схеми за допълнителни частни пенсионни спестявания

27. Приветства призива в Бялата книга за развитие на капиталови, допълнителни професионални пенсии, достъпни за всички заинтересовани работници, и при възможност, на индивидуални схеми; подчертава обаче, че Комисията по-скоро следва да препоръча колективното, основано на солидарност допълнително професионално пенсионно спестяване, за предпочитане произтичащо от колективни споразумения и създавано на национално, секторно или дружествено равнище, което позволява повече солидарност в рамките на едно поколение и между поколенията, докато индивидуалните схеми не дават такава възможност; изтъква спешната необходимост от насърчаване на усилията за изграждане на допълнителни професионални пенсионни системи, доколкото това е възможно;
28. Припомня, че много държави членки вече са предприели мащабни програми за пенсионни реформи, насочени както към устойчивост, така и към адекватност; подчертава колко важно е да се гарантира, че всяка предложена на равнището на ЕС мярка трябва да допълва, а не да противоречи на националните програми за пенсионни реформи; припомня, че пенсиите остават в сферата на компетентност на държавите членки, и изразява загриженост, че всяко следващо европейско законодателство в тази област може да има неблагоприятно отражение върху схемите на определени държави членки, особено по отношение на характеристиките на професионалните пенсионни системи;
29. Подчертава ниските разходи за управление на колективните (действащи в рамките на даден сектор) схеми (за предпочитане с нестопанска цел) за професионално пенсионно осигуряване в сравнение със схемите за индивидуално пенсионно спестяване; подчертава важноста на ниските разходи за управление, тъй като намаляването на разходите дори в ограничена степен може да доведе до значително по-високи пенсии; подчертава обаче, че за съжаление досега тези схеми съществуват само в някои държави членки;
30. Настоятелно призовава държавите членки и отговарящите за пенсионните системи институции да информират подобаващо гражданите за техните пенсионни права, да повишават тяхната осведоменост и да ги образоват, така че последните да могат да вземат добре информирани решения относно допълнителни пенсионни спестявания в бъдеще; настоятелно приканва държавите членки също така да информират своевременно гражданите относно планирани промени в пенсионната система, за да могат те да вземат информирани и добре обмислени решения относно своите пенсионни спестявания; призовава държавите членки да формулират и прилагат строги правила за публикуване на разходите и рисковете при управлението, както и на възвращаемостта на инвестициите на пенсионните фондове, които оперират в рамките на тяхната юрисдикция;
31. Признава големите различия в характеристиките и резултатите на схемите за професионално пенсионно осигуряване в държавите членки по отношение на достъпа, солидарността, разходната ефективност, риска и възвращаемостта; приветства намерението на Комисията, при интензивно консултиране с държавите

членки, социалните партньори, сектора на пенсионното осигуряване и други заинтересовани страни, да се разработи кодекс на добрите практики за схемите за професионално пенсионно осигуряване, като се обърне внимание на въпроси като по-доброто обхващане на заетите лица, етапа на изплащане, споделянето и смекчаването на риска, разходната ефективност и реагирането на сътресения в съответствие с принципа на субсидиарност; изтъква взаимната полза от подобряването на обмена на най-добри практики между държавите членки;

32. Подкрепя намерението на Комисията да продължи да насочва финансирането на ЕС, особено това, предоставяно чрез Европейския социален фонд (ЕСФ), към подпомагане на проекти за активен живот и остаряване в добро здраве на работното място и да предоставя чрез Програмата за социална промяна и социални иновации (PSCI) финансова и практическа подкрепа на държавите членки и социалните партньори, които възнамеряват да въведат ефективни по отношение на разходите схеми за допълнителни пенсии, под контрола на Европейския парламент;

Пенсии на мобилните работници

33. Признава значителните различия между пенсионните схеми в ЕС, като същевременно подчертава важността на това, работниците да могат да сменят работата си в границите на техните държави членки или извън тях; изтъква необходимостта от гарантиране на това, че мобилните работници могат да придобиват и запазват професионални пенсионни права; потвърждава препоръчания от Комисията подход, предвиждащ съсредоточаване на усилията в областта на защитата на придобиването и запазването на пенсионните права, и призовава държавите членки да гарантират, че пасивните пенсионни права на мобилните работници се третират по начина, по който се третират правата на активните членове на схемата или тези на пенсионерите; отбелязва важната роля, която Комисията може да изиграе в премахването на препятствията пред свободата на движение, включително тези, които не допускат мобилността; счита, че наред с езиковите бариери и свързани със семейството съображения, мобилността на трудовия пазар се нарушава от продължителността на сроковете за придобиване на права или необосновани възрастови ограничения, и призовава държавите членки да ги намалят; подчертава, че всяко действие за насърчаване на мобилността трябва да се балансира с икономически изгодно осигуряване на допълнителни пенсионни схеми и че с него трябва да се вземат под внимание естеството на националните пенсионни схеми;
34. Отбелязва предложението на Комисията да направи оценка на възможните връзки между Регламент (ЕО) № 883/2004 за координация на системите за социално осигуряване и „определени“ схеми за социално осигуряване; подчертава практическите трудности, изпитани при прилагането на посочения регламент по отношение на значително различаващите се схеми за социално осигуряване в 27-те държави членки; изтъква разнообразието на пенсионните системи в рамките на ЕС и във връзка с това сложността на прилагане на подход на координиране спрямо десетки хиляди много различни пенсионни схеми, функциониращи в държавите членки; поради това поставя под въпрос приложимостта на такъв един подход в областта на допълнителните професионални пенсионни схеми;
35. Призовава Комисията и държавите членки да работят амбициозно за създаването и поддържането на ефикасни, евентуално базирани на интернет, услуги, позволяващи на гражданите да проследяват своите пенсионни права, придобити чрез трудова

дейност или обосновани по друг начин, и така да вземат съвременни и добре осведомени решения относно допълнително индивидуално (по трети стълб) пенсионно спестяване; призовава за координация на равнището на ЕС с цел да се осигури подходящо ниво на съвместимост на националните услуги за проследяване; приветства пилотния проект на Комисията в тази област и призовава Комисията да гарантира, че той е допълван от оценка на въздействието на ползите от предоставяне на консолидирана пенсионна информация на гражданите на ЕС по достъпен за тях начин;

36. Отбелязва, че след цялостното им разработване услугите по проследяване на пенсиите следва в идеалния случай да обхващат не само професионалното пенсионно осигуряване, но и схемите по трети стълб и персонализираната информация за пенсионните осигуровки по първи стълб;
37. Поставя под въпрос необходимостта от пенсионен фонд за научноизследователските работници на равнището на ЕС;
38. Счита, че фактът, че хората като цяло водят по-дълъг, по-здравословен и по-богат живот, е едно от най-великите постижения на съвременното общество; призовава за положителен тон в дебата относно остаряването, като от една страна се обърне внимание на активното справяне със същественото, но преодолимо предизвикателство на остаряването, а от друга се използват възможностите, които дават остаряването и „сребърната икономика“; признава истински активната и ценна роля на възрастните хора в нашите общества;

Преразглеждане на Директивата за дейностите и надзора на институциите за професионално пенсионно осигуряване

39. Подчертава, че преразглеждането на Директивата за дейностите и надзора на институциите за професионално пенсионно осигуряване (Директивата за ИППО) следва да има за цел поддържането на адекватно, устойчиво и надеждно професионално пенсионно осигуряване чрез създаване на среда, която да стимулира по-нататъшния напредък на националния и вътрешния пазар в тази област, като се предоставя повишена степен на защита за настоящите и бъдещите пенсионери и се извършва гъвкаво приспособяване към значителното трансгранично и междусекторно разнообразие на съществуващите схеми;
40. Счита, че гарантирането на това, европейските системи по втори стълб да спазват солидното пруденциално регулиране, е от ключово значение за постигането на висока степен на защита за членовете и бенефициерите и за зачитането на мандата на Г-20, съгласно който всички финансови институции са предмет на надлежно регулиране и адекватен надзор;
41. Във връзка с това настоява законодателните инициативи на ЕС да зачитат избора, направен от държавите членки по отношение на пенсионноосигурителните доставчици по втори стълб;
42. Подчертава, че всяка по-нататъшна регулаторна дейност на ЕС относно предпазните мерки трябва да се основава на стабилен анализ на въздействието, който следва да включва разпоредбата, че спрямо подобни продукти се прилагат еднакви пруденциални стандарти, и да предоставя адекватно осигуряване и мобилност на работниците в Съюза, и следва да има за цел гарантирането на придобитите от работниците пенсионни права; подчертава, че всяка по-нататъшна

регулаторна дейност на ЕС относно предпазните мерки трябва да се основава също така на активен диалог със социалните партньори и други заинтересовани страни и на действително разбиране и зачитане на националните специфики; подчертава, че пенсионните системи са дълбоко заложи в културните, социалните, политическите и икономическите обстоятелства във всяка държава членка; подчертава, че спрямо всички пенсионно осигурителни доставчици по втори стълб, независимо от правния им статут, следва да се прилага съразмерно и стабилно регулиране, което взема предвид характеристиките на тяхната дейност, особено на тази с дългосрочна перспектива;

43. Настоява пенсионното осигуряване по втори стълб, независимо от неговите доставчици, да не бъде подлагано на риск от страна на регулаторната уредба на ЕС, която не взема предвид дългосрочната му перспектива;
44. Счита, че предложенията на Комисията относно предпазните мерки трябва не само да идентифицират и отчитат различията между националните системи, но също така да прилагат принципа „един и същ риск, едни и същи правила“ във всяка национална система и съответния стълб; подчертава, че мерките трябва да спазват строго принципа на пропорционалността по отношение на претеглянето на целите и ползите спрямо съответните финансови, административни и технически разходи и да отчитат правилния баланс между разходите и ползите;
45. Във връзка с качествените предпазни мерки счита, че предложенията относно засиленото управление на предприятията и управлението на риска, заедно с предложенията относно засилване на прозрачността, задълженията за предоставяне на информация, оповестяването на разходите и прозрачността на инвестиционните стратегии, са полезни и следва да се представят в рамките на всеки преглед, като се зачитат принципите на субсидиарност и пропорционалност; отбелязва, предвид значителните различия между отделните държави членки, че на този етап сближаването на качествените предпазни мерки на равнище на ЕС в краткосрочен план е възможно в по-голяма степен, отколкото сближаването на количествените предпазни мерки;
46. Не е убеден, предвид наличната към момента информация, че е уместно оценяването на европейско равнище на изискванията относно собствения капитал или оценяването на балансовите отчети; по тази логика, отхвърля всяко предвидено за тази цел преразглеждане на Директивата за пенсионните фондове (Директива за ИППО); счита обаче, че количествената оценка на въздействието (QIS), която Европейският орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване (ЕОЗППО) извършва понастоящем, както и възможните последващи анализи, следва изцяло да се вземат предвид в този политически контекст; подчертава, че ако подобни изисквания се въведат по-късно, прякото прилагане на изискванията към ИППО по „Платежоспособност II“ няма да бъде правилният инструмент;
47. Посочва, че Директивата за ИППО се прилага единствено за доброволните пенсионни схеми и не обхваща инструментите, които са част от задължителната обществена пенсионна схема.
48. Подчертава, че има значителни разлики между застрахователните продукти и ИППО; подчертава, че всяко пряко прилагане на количествените изисквания съгласно „Платежоспособност II“ към ИППО би било нецелесъобразно и евентуално би навредило на интересите както на служителите и работниците, така и на работодателите; следователно се противопоставя на буквално прилагане на

изискванията по „Платежоспособност II“ към ИППО, като остава отворен към всеки подход, стремящ се към сигурност и устойчивост;

49. Подчертава, че социалните партньори (тоест работодатели и служители и работници) носят споделена отговорност за съдържанието на договореностите в рамките на професионалното пенсионно осигуряване; подчертава, че договорните споразумения между социалните партньори трябва винаги да се признават, по-специално по отношение на баланса между рисковете и ползите, чието постигане цели професионалната схема за пенсионно осигуряване;
50. Счита, че по-нататъшното разработване на модели за платежоспособност на равнището на ЕС, напр. на модела за цялостен баланс (Holistic Balance Sheet (HBS)), е уместно само ако се окаже, въз основа на обстоен анализ на въздействието, че те са приложими на практика и ефективни по отношение на разходите и ползите, особено предвид разнообразието на ИППО във и между държавите членки; изтъква, че всяко допълнително разработване на различни варианти на „Платежоспособност II“ или модела за цялостен баланс не трябва да се стреми да въвежда изисквания в стил Платежоспособност II“;
51. Отбелязва голямото разнообразие в структурата на пенсионните планове, от схеми с дефинирани доходи (ДД) до такива с дефинирани вноски (ДВ) или пък смесени схеми; също така отбелязва пренасочване от ДД схемите към ДВ схемите или установяване в някои държави членки на стълбове, чието финансиране е задължително; подчертава, че това повишава необходимостта от повече прозрачност и предоставянето на по-добра информация на гражданите по отношение на обещаните доходи, равнищата на разходите и инвестиционните стратегии;
52. Подчертава, че идеята за уеднаквяването на условията за конкуренция между животозастраховането и ИППО от втория стълб е уместна само до известна степен, предвид съществените различия между застрахователните продукти и ИППО, и зависи от рисковия профил, степента на интеграция на финансовия пазар и търговския или нетърговския характер на всеки отделен доставчик; признава, че предвид конкуренцията между животозастраховането и ИППО от втория стълб, е важно за продуктите с една и съща степен на риск да се прилагат едни и същи правила, с цел бенефициерите да не бъдат подведжани и да бъдат в равна степен пруденциално защитени;

Защита на професионалните пенсии на работниците в случай на неплатежоспособност

53. Счита, че в случаите на несъстоятелност исковете трябва да бъдат последователно подсигуравани в съответствие с член 8 от Директива 2008/94/ЕО във всички държави членки;
54. Призовава Комисията да извърши всеобхватен обзор на националните предпазни системи и мерки, и ако в хода на оценяването бъдат идентифицирани големи несъответствия, да направи предложения за подобро законодателство на ЕС с цел да осигури установяването навсякъде в ЕС на изцяло изпитани механизми за проста, икономична и пропорционална защита на правата по професионалното пенсионно осигуряване;
55. Отбелязва, че в някои държави членки работодателите вече поддържат свои

собствени пенсионни схеми чрез схеми за защита, разделение на активите, независимо управление на схемите и предоставянето на приоритетен кредиторски статус на пенсионните схеми пред акционерите, в случай че предприятието изпадне в неплатежоспособност;

56. Подчертава, че въпросите на пенсионната защита в случай на неплатежоспособност са тясно свързани с основните аспекти от преразглеждането на Директивата за ИППО; набляга, че при изготвянето на тези две директиви Комисията следва да гарантира тяхната съгласуваност и пълното им съответствие;

Допълнителни пенсионни спестявания по третия стълб

57. Счита, че значението, обхвата и формата на третия стълб са различни в отделните държави членки;
58. Изразява съжаление, че системите по третия стълб по правило са най-често по-скъпи, по-рисковани и по-непрозрачни, отколкото системите по първия стълб; призовава за стабилност, надеждност и устойчивост на третия стълб;
59. Счита, че в някои случаи за формирането на пенсия в адекватен размер може да са необходими частни пенсионни спестявания; насърчава Комисията да сътрудничи с държавите членки въз основа на подхода на най-добрите практики и да оценява и оптимизира стимулите за частни пенсионни спестявания, по-специално за физически лица, които иначе не биха могли да формират пенсия в адекватен размер;
60. Счита оценяването на утвърдени процедури и предложения за оптимизиране на стимулите за уместно;
61. Подчертава, че ключовият приоритет в обществената политика не следва да бъде субсидирането на схеми по третия стълб, а да се гарантира, че всеки получава адекватна защита в рамките на добре функциониращ и устойчив първи стълб;
62. Призовава Комисията да проучи податливостта на системите на третия стълб към кризи и да излезе с предложения за намаляване на риска;
63. Предлага да се изследва на национално равнище възможността за ограничаване на разходите при сключване, управление, смяна на доставчика или смяна на вида договор и да се направят предложения;
64. Счита, че кодексите за поведение по отношение на качество, информираност и защита на потребителите в третия стълб биха повишили интереса към пенсионните планове по третия стълб; насърчава Комисията да улесни обмена на съществуващите понастоящем най-добри практики в държавите членки;
65. Подкрепя изготвянето и създаването на равнище на ЕС на доброволни кодекси за поведение — и по възможност схеми за сертифициране на продукти — по отношение на качество, информираност и защита на потребителите в третия стълб; препоръчва държавите членки да поемат регулативни задачи в тези области, в случай че доброволните кодекси за поведение се окажат неуспешни;
66. Призовава Комисията да разгледа начините за по-добро използване на законодателството на ЕС в областта на финансовия сектор, що се отнася до това да

се гарантират на потребителите точни и безпристрастни финансови консултации относно пенсионните и свързаните с пенсионното осигуряване продукти;

Премахване на данъчни и свързани с договори трансгранични пречки пред пенсионните инвестиции

67. Призовава Комисията и заинтересованите държави членки да постигнат съгласие, в областта на трансграничното пенсионно осигуряване, по-специално относно това, как да се избегне двойното данъчно облагане и двойното данъчно необлагане;
68. Счита дискриминиращите данъци за голямо препятствие пред трансграничната мобилност и поставя искане за тяхното бързо премахване, като същевременно отбелязва ограничената компетентност на ЕС в областта на данъчната политика на държавите членки;
69. Счита за полезно разследването на пречки, свързани с договорното право;
70. Призовава Комисията да включи по подходящ начин социалните партньори посредством наличните структури;

Пол

71. Припомня предизвикателството от гледна точка на половете във връзка с пенсиите; счита за обезпокоителен нарастващия брой на възрастните хора, особено жени, които живеят под прага на бедността; изтъква, че обществените пенсионни схеми от първи стълб следва да гарантират поне порядъчен стандарт на живот за всички; изтъква, че равенството между половете на пазара на труда е съществено за гарантирането на устойчивостта на пенсионните системи, тъй като по-високата степен на заетост засилва икономическия растеж и води до повече плащания на пенсионни вноски; счита, че изравняването на пенсионната възраст на мъжете и жените трябва да бъде придружено от ефективни политики за гарантиране на равностойно заплащане за равностоен труд, съчетаване на професионалния и семейния живот и отчитане на труд, свързан с полагане на грижи; изтъква необходимостта от обмисляне на въвеждането на свързани с полагането на грижи пенсионни кредити като признаване на грижите за зависими членове на семействата, които обикновено не са платени;
72. Приветства поканата в Бялата книга към държавите членки за това, да обмислят развитието на кредити за полагане на грижи за зависими лица като средство за гарантиране, че при изчисляването на пенсията се отчитат периодите, когато са полагани грижи за зависими лица, и за жените, и за мъжете; изтъква, че неравномерното разпределяне на семейните отговорности между жените и мъжете – което често води до това, жените да имат по-несигурни, по-малко платени или дори недекларирани работни места с негативни последици за пенсионните им права, както и липсата на достъпни във всяко отношение услуги, включително за полагане на грижи, и неотдашните мерки на бюджетни ограничения в тази област оказват пряко влияние преди всичко върху възможностите на жените да работят и трупат пенсионни права; във връзка с това призовава Комисията да възложи проучване в тази област;
73. Припомня необходимостта от това, държавите членки да вземат мерки с цел премахване на разликата в заплащането и доходите за една и съща работа между жените и мъжете, както и несъответствията в достигането на отговорни постове, а

също и основаващото се на пола неравенство на пазара на труда, което засяга също пенсиите, в резултат на което се получават значителни различия в размера на пенсиите на жените и много по-високите пенсии на мъжете; настоятелно призовава Комисията да представи предложение за преразглеждане на съществуващото законодателство; отбелязва, че въпреки безбройните кампании, цели и мерки, предприети през последните години, разликата в заплащането на жените и мъжете продължава да бъде голяма;

74. Призовава Комисията и държавите членки да гарантират, че принципът на равно третиране на жените и мъжете се прилага;
75. Подчертава, че трябва да се вземат спешни мерки срещу разликата в заплащането на жените и мъжете в частния сектор, която е особено сериозна в доста от държавите членки;
76. Подчертава необходимостта от намаляване на разликата в заплащането на мъжете и жените с еднакви умения и на една и съща длъжност, като това е причината доходите на жените да са много по-ниски от тези на мъжете и увеличава високия брой на жените, които живеят в бедност, след като се пенсионират или овдовяват;
77. Подчертава, че по-високата средна продължителност на живота на жените не следва да бъде причина за дискриминация при изчисленията на пенсиите;
78. Настоятелно призовава държавите членки да спазват и строго да прилагат законодателството относно правата при майчинство, за да не бъдат жените ощетявани по отношение на пенсиите за това, че са станали майки по време на професионалния им живот;
79. Счита, че индивидуализирането на пенсионните права в необходимо от гледна точка на равенството между половете и че също така следва да се гарантира сигурността на много възрастни жени, които понастоящем разчитат на пенсии за овдовели лица и други производни права;
80. Посочва, че държавите членки следва да подкрепят изследването на въздействието на различните формули на индексация на пенсиите върху риска от бедност сред хората в напреднала възраст, като вземат предвид свързаните с пола аспекти; призовава държавите членки да вземат по-специално предвид, че с възрастта се изменят потребностите на хората, например дългосрочните грижи, за да се гарантира, че възрастните хора, особено жените, могат да получават адекватна пенсия и да се радват на достоен живот;

o

o o

81. Възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета и на Комисията.